

STODOLOVI (LEDEN 2003 – BŘEZEN 2003)

Danu a Jaroslava Stodolovy jsem poprvé viděla na jaře roku 2003. Tehdy už byli zadržení a obvinění z dvojnásobné vraždy v Brněnci na Svitavsku a já jsem byla čerstvou posilou týmu východočeské kriminální policie, který měl tento případ objasnit. Z vazební věznice jsme je převezli do pražského Kriminalistického ústavu s jediným specializovaným pracovištěm v republice, kde kriminalisté můžou nechat vyšetřit pachatele na detektoru lži. Výsledky z přístroje se v Česku sice nemůžou použít u soudu jako přímý důkaz, nicméně často velmi dobře napoví, jestli se vyšetřovatelé vydali správným směrem, a v to jsme tenkrát věřili i my. Zatímco Dana a Jarda odpovídali každý v jiné místnosti na desítky otázek týkajících se vražd v Brněnci a specialisté na detektoru sledovali jejich reakce, my jsme přešlapovali na chodbách s kafem v ruce a vyčkávali na výsledky, které nás měly posunout o kus dál. Před vyšetřovacími místnostmi s námi ten den postávali i kriminalisté z jižních Čech, kteří řešili jiný případ, a tak jsme se nimi dali do řeči. „Koho tu máte vy?“ zeptal se jeden z jihočeských kriminalistů, zatímco jsme čekali na chodbě. „Stodolovy,“ odpověděl někdo z našich. „V Brněnci přepadli tři starší ženy u nich doma, jedna z nich jen zázrakem útok přežila. Našli ji přidušenou ležet v posteli. Její dvě dcery uškrtili a smrt jedné z nich nafingovali jako sebevraždu, podřízli jí zápěstí ve vaně.“ „Úmysl?“ „Loupež. Odnegli si nějaké

peníze, ale šlo o malou částku. Taký nějaký alkohol, lůžkoviny, osobní věci.“ „Něco podobného řešíme v Kardašově Řečici. Někdo tam zavraždil na podzim seniorku, příbuzní ji našli mrtvou, svázanou na židli u ní doma. Stopy po brutálním násilí a příčina smrti – uškrcení. Zmizelo pár tisíc, ručníky, ložní prádlo.“ Čím déle jsme mluvili, tím víc nás zaujímaly drobnosti. Nešlo ani tak o samotnou vraždu, ale o způsob provedení, výběr oběti nebo věci, které po sobě pachatelé nechali. Postupně jsme zjišťovali, že některé detaily z jejich případu až nápadně připomínají ten náš. Pak Jihočeši vytáhli identikit ženy, kterou podezřívali z vraždy seniorky v Kardašově Řečici na Jindřichohradecku a nám během chvíle došlo, že ten obličej důvěrně známe. „To je Dana,“ řekla jsem v úžasu a ukázala na dveře vyšetřovací místnosti o pár metrů dál.

Tohle se odehrálo pár měsíců po tom, co na začátku prosince v roce 2002 zavolal na svitavskou policii muž, který pohřešoval svoji matku. Měla být na návštěvě u rodiny v Brněnci, když mu přestala zvedat telefon a on se nedokázal dovolat ani příbuzným, u kterých měla přespát. Policisté se ještě ten den dostali do zamčeného bytu a naživu našli jen jeho dvaadevadesátiletou babičku, matka i teta už byly po smrti. Případ okamžitě převzali kolegové ze svitavské kriminálky, kteří od začátku pracovali i s verzí, že jedna ze sester zavraždila druhou, pak se pokusila zabít matku a nakonec spáchala sebevraždu. Jenže některé věci na místě činu do toho vůbec nezapadaly a potvrdily to i výsledky pitvy, které u obou žen prokázaly stopy po násilné smrti. Ve vzduchu visela i slova přeživší seniorky, která otřesená opakovala věty o „vysokém z Kolářovic domu“, což byla místní ubytovna, kde tehdy bydleli i Stodolovi, a tak se Jaroslav objevil mezi lidmi, které policie kvůli vraždám prověřovala. Vyšetřování stále provázela řada otazníků a do případu se zapojili i krajští operativci Honza Lomnický a Honza Žerovnický, kteří se později stali i mými nejbližšími kolegy. Společně s kriminalisty ze Svitav rozebírali jednu vyšetřovací verzi za druhou, vyvraceli všechny domněnky a postupně se přesvědčovali o tom, že za vraždami stojí někdo zvenčí. Ke Stodolovým

je vyšetřování znovu nasměrovalo v únoru roku 2003, kdy oba manžele policie zadržela kvůli loupežnému přepadení seniora na Kutnohorsku. Důkazy byly natolik zřejmé, že oba manželé skončili ve vazbě pro podezření z brněneckých vražd.

V té době jsem se k případu připletla i já. Na kriminálce jsem byla sotva dva měsíce, seděla jsem v kanceláři na Ulrichově náměstí v Hradci Králové, rozkukávala se a měla pocit, že vlastně pořádně nevím, co tam dělám. Kolem mě chodili zkušený kriminalisté, kteří měli svoje starosti, a já pomalu zjišťovala, že tuhle práci se člověk nenaučí z příruček, ale tím, že ho hodí rovnou do vody. A to se stalo i mně. Vraždy v Brněnci převzal můj nadřízený, plukovník Miroslav Halamka, kterého si dodnes velmi vážím, a začal kolem sebe skládat tým lidí, kteří na případu budou pracovat. Jeho členem byl i můj kolega Honza Lomnický, který si mě párkrát vyzkoušel při práci v terénu. Se slovy: „Hele, ty jsi byla tiskovka, ty musíš vědět, kde mají čerti hnízdo,“ mě jednou poslal vyzjistit informace do Pardubic, aby si udělal obrázek o tom, jak funguju, a zřejmě jsem se osvědčila. Policistek na krajské kriminálce bylo tehdy málo, v operativě jsme byly dokonce jen dvě a nakonec padla volba na mě. „Potřebujeme ženskou na eskorty Dany Stodolové. To je ta, co s manželem vraždila v Brněnci,“ oznámil mi Honza jedno únorové ráno. „Mě?“ zvedla jsem obočí. „Jo. Budeš s ní jezdit na výslechy a na prověrky. Hlavně koukej, poslouchej a drž se toho, co ti řekneme. Na všechno ostatní přijdeš za pochodu,“ poplácal mě povzbudivě po zádech. Později mi kolegové prozradili, že se na mě tehdy pan Halamka vyptával. Zajímalo ho, odkud jsem přišla a co jsem dělala před nástupem na kriminálku. Když mu řekli, že jsem bývalá učitelka, překvapeně řekl: „Cože? Já myslel, že je z vězeňské služby.“ O tom, jak pracuju, už nejspíš nějakou představu měl. Věděl, že se jen tak něčeho nezaleknu, nenechám se rozhodit a když dostanu úkol, udělám všechno pro to, aby byl splněný.

Přestože jsem se navenek snažila působit sebejistě, měla jsem ze svého prvního případu strach. Nebála jsem se toho, že budu v blízkosti dvou sériových vrahů. Mnohem víc jsem přemýšlela nad tím, jestli všechno

zvládnou tak, jak se ode mě očekává. Dobře jsem si uvědomovala, že jsem dostala obrovskou příležitost, ale s ní i velkou zodpovědnost. U takového případu není prostor pro lehkovážnost. Stačí přehlédnout maličkost, špatně vyhodnotit situaci nebo udělat unáhlené rozhodnutí a následky mohou nést všichni, kdo na případu pracují. Ani doma jsem o svých obavách moc nemluvila. Když jsem se párkrát Jaroslavovi svěřila, že mám strach, místo utěšování přišla jeho typická „velitelská čochka“. Připomněl mi, že jsem si tuhle práci vybrala sama a že teď musím bojovat. V tu chvíli nebyl milující manžel, ale velitel. Někoho by možná taková reakce rozhodila. Na mě ale fungovala přesně opačně. Jaroslav dobře věděl, že lítost ani chlácholení nepotřebuju. Potřebovala jsem vrátit zpátky na zem, povzbudit a pokračovat dál.

Na odboru obecné kriminality jsem byla členkou operativy. Zatímco vyšetřovatelé skládají důkazy do spisu a připravují případ pro soud, operativce je dítě ulice. Hledá svědky, prověřuje informace, objíždí adresy a snaží se zjistit všechno, co by mohlo vyšetřování posunout dál. Tahle část policejní práce mi byla od začátku nejbližší. Všechno jsem se ale musela naučit postupně, protože nikdo neměl čas mě vodit za ruku. Právě na Stodolových jsem získala zkušenosti, které jsem později v policejní kariéře rozvíjela. Školení a kurzy vám dají základ, ale skutečná kriminalistika začíná až ve chvíli, kdy sedíte naproti svědkovi, pozůstalému nebo pachateli. Každý reaguje jinak a žádný manuál vám přesně neporadí, jak v danou chvíli postupovat. Pozorovala jsem při práci své kolegy operativce Honzu Lomnického a Honzu Žerovnického, kteří si mě vzali pod křídla, a nasávala jejich know how. Během dlouhých cest po republice mi vysvětlovali, s kým budeme mluvit, co od něj můžeme čekat a na co si dát pozor. Učili mě, že neexistuje jeden správný způsob rozhovoru, to, co funguje u jednoho, nemusí fungovat u druhého a když nezabere jedna cesta, musí se zkusit jiná. Tahle práce mě naučila hlavně trpělivosti a vytrvalosti, bez kterých bych se později nemohla stát policejní vyjednávkou. Začala jsem se i v osobním životě řídit heslem co se vleče, neuteče.

Dřív nebo později začne mluvit každý a to i ten nejotrlejší pachatel. Minimálně proto, aby se nás zbavil.

To, co zpočátku vypadalo jako jeden brutální případ z Brněnce, se během několika měsíců rozrostlo do vyšetřování série vražd a loupeží napříč republikou. Začala nám přibývat nová jména obětí a další místa, na kterých jsme znovu vyslýchali svědky, sbírali důkazy a exhumovali jednu z obětí. Postupně jsme zjišťovali, že Stodolovi neútočili náhodně. Vyhlíželi si starší lidi, kteří žili sami a byli pro ně snadný cíl. Do jejich domovů se dostávali pod různými záminkami nebo pod rouškou noci, využili okamžiku, kdy spali, a nepozorovaně se k nim vloupali. Oběti většinou svázali, nutili je prozradit, kde mají schované peníze, a nakonec je uškrtili. Absurdní na tom celém je, že často vraždili kvůli zanedbatelným částkám, z některých domů odcházeli sotva s několika tisíci korunami a někdy si odnesli i úplně obyčejné věci, ložní prádlo, ručníky, alkohol nebo drobnou elektroniku. Po každé vraždě se navíc snažili po sobě zahladit stopy. Některé případy naaranžovali jako sebevraždy, jindy jako nešťastnou náhodu. Právě proto jsme se po měsících, někdy i po letech, vraceli ke zdánlivě vyřešeným případům, ze kterých jsme poznali rukopis jejich běsnění. Nejprve přibyla vražda ženy v Kardašově Řečici z roku 2002, která nás spojila s týmem kriminalistů z jižních Čech. Díky svědkyni, která si Danu velmi dobře zapamatovala, měli Jihočeši k dispozici její nezvykle přesný identikit, který velmi pomohl k propojení našeho vyšetřování. Tak dobře zpracovaný portrét se přitom podaří jen málokdy. Stačí změnit pár drobných detailů a výsledná tvář najednou působí jako úplně jiný člověk. Sama jsem jednou zkoušela kolegovi, který identikity sestavoval, popsat svého syna, kterého jsem vídala každý den, a výsledkem byl úplně jiný kluk. Myslím si, že v přesnosti popisu Dany hrálo roli, že svědkyně byla prodavačka z místního obchodu. Dana se u ní tehdy před vraždou zastavila s tím, že hledá v Kardašově Řečici ubytování. Lidé, kteří denně přicházejí do kontaktu s desítkami zákazníků, si často podvědomě vycvičí paměť na obličeje a drobné detaily a tahle paní si

Daninu tvář vtiskla do paměti téměř dokonale. Jižními Čechami ale rozrůstání případu neskončilo. Další stopy nás zavedly na Kutnohorsko, kde v roce 2001 vraždili poprvé. V obci Slavošov a sousedních Měchonicích zabili celkem pět lidí. Případy byly tehdy kvůli řadě pochybení uzavřené jako sebevraždy nebo neobjasněné vraždy a znovu se otevřely až s naším vyšetřováním. Celkem napadli dvanáct starých lidí, z nichž jejich útoky nepřežilo osm obětí.

Za volantem jsme tehdy trávili desítky hodin. Auto se na nějaký čas stalo naší druhou kanceláří i druhým domovem. Jedli jsme v něm, odpocívali, a když to bylo potřeba, na chvíli jsme si sklopili sedačky a dospali pár hodin. Když se na to dívám zpětně, všechny ty cesty mi splývají do jedné směsi benzinek, kávy z termosky a nekonečných kilometrů. Do Kardašovy Řečice bych trefila i dnes zpaměti. Trasu jsme projeli tolikrát, že jsem znala každou zatáčku a odbočku.